

SZAKKÉPZÉSI TANTERVI AJÁNLÁS

a

34 521 03 GÉPI FORGÁCSOLÓ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ

Kizárólag a 2012/2013. tanévben induló szakképzésekre vonatkozóan a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban Szt.) 92. § (27) bekezdése alapján készült.

Készítette: Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
Oktatási Nonprofit Kft.
Gépészeti kerettantervi ajánlásokat fejlesztő munkacsoport

2012.

SZAKKÉPZÉSI TANTERVI AJÁNLÁS

A

34 521 03

GÉPI FORGÁCSOLÓ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ

Kizárólag a 2012/2013. tanévben induló szakképzésekre vonatkozóan a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban Szt.) 92. § (27) bekezdése alapján készült.

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési tantervi ajánlás

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló módosított 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- a 34 521 03 Gépi forgácsoló szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet alapján készült.

II. A szakképesítés alap-adatai

A szakképesítés azonosító száma: 34 521 03

Szakképesítés megnevezése: Gépi forgácsoló

Szakmacsoport: Gépészet

Ágazati besorolás: IX. Gépészet

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 3

Iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszám: 960-1440

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

vagy iskolai előképzettség hiányában

Bemeneti kompetenciák: a képzés megkezdhető az a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit kiadó rendelet 3. számú mellékletében az Építészet szakmacsoportra meghatározott kompetenciák birtokában

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: vannak

Pályaalkalmassági követelmények: -

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

V. A szakképesítés óraterve - nappali rendszerű oktatásra

Szakiskolai képzés összes elvi óraszám (három évfolyamos):

$1260 + 1260 + 1120 + 300 = 3940$ óra

szakmai óraszám (67%): 2640 óra

ebből az szvk-ban előírt elmélet-gyakorlat arány alapján

– elméleti óraszám: 792

– gyakorlati óraszám: 1848

A szabad sáv (8-10%) nélkül a szakmai órák száma: legalább 2376, de legfeljebb 2429; a jelen tantervi ajánlás által meghatározott tartalmú és tantárgyi struktúrájú szakmai óraszám

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszama évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	1/9. évfolyam		Összefüggő nyári gyakorlat	2/10. évfolyam		Összefüggő nyári gyakorlat	3/11. évfolyam	
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám
10163-12 Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	Munkavédelem	1							
	Elsősegélynyújtás		1						
10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok (elmélet)	4							
	Gépészeti alapozó feladatok (gyakorlat)		7	140					
10173-12 Anyagvizsgálatok és geometriai mérések	Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat	1							
	Anyagvizsgálat		1						
	Gépészeti mérések		2						
10174-12 Esztergályos feladatok	Esztergálás elmélete				2			3	
	Esztergálás gyakorlata					5	60		4
10176-12 Marós feladatok	Marás elmélete				3			3	
	Marás gyakorlata					5	60		5
10175-12 Köszörűs feladatok	Köszörülés elmélete				2			1	
	Köszörülés gyakorlata					2	40		9
	Összes óra	6	11	140	7	12	160	7	18
	Összes óra	17		140	19		160	25	

Összesen, jelen tantervi ajánlásban meghatározott tartalmú
szakmai gyakorlati óraszám: 1704
szakmai elméleti óraszám: 692

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja
évfolyamonként

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám								Összesen
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		
		e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	
10163-12 Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	Munkavédelem	36								36
	Munkabiztonság	18								18
	Tűzvédelem	9								9
	Környezetvédelem	9								9
	Elsősegélynyújtás		36							36
	Az elsősegélynyújtás alapjai		16							16
	Sérülések ellátása		20							20
10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok (elmélet)	144								144
	Műszaki dokumentációk	54								54
	Gépészeti alpmérések	18								18
	Anyagismeret, anyagvizsgálat	36								36
	Fémek alakítása	36								36
	Gépészeti alapozó feladatok (gyakorlat)		252	140						392
	Műszaki dokumentációk		10							10
	Gépészeti alpmérések		22	20						42
	Anyagismeret, anyagvizsgálat		36	10						46
	Fémek alakítása		120	80						200
	Alapszerelések végzése		64	30						94
10173-12 Anyagvizsgálatok és geometriai mérések	Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat	36								36
	Szakmai anyagismeret	18								18
	Roncsolásos és roncsolásmentes anyagvizsgálatok	18								18
	Anyagvizsgálat		36							36
	Roncsolásos anyagvizsgálatok		18							18
	Roncsolásmentes anyagvizsgálatok		18							18
	Gépészeti mérések		72							72
	Mérés idomszerekkel		36							36
Nagypontosságú mérések, mérőeszközök és alkalmazásuk		36							36	

10174-12 Esztergályos feladatok	Esztergálás elmélete				72			96		168	
	Az esztergálás eszközei				18					18	
	Az esztergálás technológiája				24			32		56	
	CNC programozás				30			64		94	
	Esztergálás gyakorlata					180	60		128	368	
	Az eszközök használata					24	10			34	
	Az esztergálás gyakorlata					96	20		32	148	
	CNC esztergálás					60	30		96	186	
10176-12 Marós feladatok	Marás elmélete				108			96		204	
	A marás eszközei				24					24	
	A marás technológiája				60			32		92	
	CNC programozás				24			64		88	
	Marás gyakorlata					180	60		160	400	
	Az eszközök használata					24	10			34	
	A marás gyakorlata					96	20		80	196	
	CNC marás technológiája					60	30		112	202	
10175-12 Készítés feladatok	Készítés elmélete				72			32		104	
	Készítés eszközei				18					18	
	Készítési technológiák				24			12		36	
	CNC programozás				30			20		50	
	Készítés gyakorlata					72	40		288	400	
	Eszközök használata					18	8			26	
	Készítési technológiák alkalmazása					24	10		122	156	
	CNC készítés					30	22		166	218	
	Összesen:	216	396	140	252	432	160	224	576	2396	
A három év összes óraszám e/gy:								692	1704		
Elméleti/gyakorlati óraszámok %-os aránya:								29	71		

Jelmagyarázat: e/elmélet, gy/gyakorlat, ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám 90-92 %-a került felosztásra.

Az időkeret fennmaradó részének szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A

10163-12 azonosító számú

**Gépészeti munkabiztonság és
környezetvédelem
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10163-12 azonosító számú, Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10163-12 Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	Munkavédelem (elmélet)			Elsősegélynyújtás (gyakorlat)	
	Munkabiztonság	Tűzvédelem	Környezetvédelem	Az elsősegélynyújtás alapjai	Sérülések ellátása
FELADATOK					
Betartja és betartatja a munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi jogszabályokat, előírásokat, valamint a szakmára, és egyéb szerelési-javítási technológiára vonatkozó előírásokat	X	X	X		
A munkaterületet és munkakörnyezetet a biztonságos munkavégzésnek megfelelően alakítja ki	X				
Betartja a veszélyes anyagok és hulladékok kezelésére, tárolására vonatkozó szabályokat	X	X	X		
Együttműködik a munka-, tűz- és környezetvédelemmel kapcsolatos események kivizsgálásában	X	X	X		
Jelzi a tüzet, részt vesz az oltásban	X	X	X		
Betartja a tűz- és környezetvédelmi előírásokat		X	X		
Részt vesz a mentésben, elsősegélyt nyújt	X			X	X
SZAKMAI ISMERETEK					
Környezetvédelmi, tűzvédelmi és munkavédelmi szabályok	X	X	X		
A munkáltatók és a munkavállalók jogai és kötelezettségei	X	X	X		
A munkahely biztonságos kialakításának követelményei	X				
A gépek, berendezések, szerszámok használati és kezelési utasításai	X				
Villamos berendezések biztonságtechnikája	X	X			
Az anyagmozgatás, anyagtárolás szabályai	X				
Egyéni és kollektív védelmi módok	X	X	X		
Munkabiztonsági szimbólumok értelmezése	X	X	X		
Elsősegélynyújtási ismeretek				X	X
Munkavégzés szabályai	X				
SZAKMAI KÉSZSÉGEK					
Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata	X				
Információforrások kezelése	X	X	X	X	X
Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek, szimbólumok, színjelölések értelmezése	X	X	X		

Gépek, berendezések, szerszámok szakszerű használata	X	X	X	X	X
Elsősegélynyújtás				X	X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK					
Döntésképeség	X	X	X	X	X
Határozottság	X	X	X	X	X
Felelősségtudat	X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK					
Irányíthatóság	X	X	X	X	X
Irányítási készség	X	X	X	X	X
MÓDSZER KOMPETENCIÁK					
Figyelem-összpontosítás	X	X	X	X	X
Körültekintés, elővigyázatosság	X	X	X	X	X

1. Munkavédelem tantárgy (elmélet)

36 óra

A tantárgy tanításának célja

A Munkavédelem tantárgy oktatásának alapvető célja, hogy elősegítse a tanulók munkavégzésének kialakítását és önálló gondolkodásra való nevelését. Tegye képessé a tanulókat a munka világának, ezen belül a munkavédelem jellemzőinek és működésének megértésére.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

1.1. Témakörök és elemeik

Munkabiztonság

18 óra

A baleset és a munkahelyi baleset fogalma

A munkahelyi balesetek és a foglalkozási megbetegedések fajtái

Veszélyforrások kialakulása

Személyi védőfelszerelésekkel szemben támasztott követelmények

A munkavédelmi oktatás dokumentálása

A munkabalesetek bejelentése, nyilvántartása és kivizsgálása

Kockázatelemzés fogalmai, kockázatelemzés, kockázatértékelés

A munkahelyen alkalmazott biztonsági jelzések

A munkavégzés fizikai ártalmai

Zaj- és rezgésvédelem

Munkahelyi klíma, a helyiség hőmérséklete, a levegő nedvességtartalma

A munkahelyek megvilágítása, a természetes fény

A színek kialakítása

A gázhegesztés és az ívhegesztés biztonsági előírásai

Anyagmozgatás, anyagátvitel szabályai

Villamos berendezések biztonságtechnikája
Egyéni és kollektív védelem
Munkaegészségügy

Tűzvédelem

9 óra

Általános tűzvédelmi ismeretek
Tűzveszélyességi osztályok
Tűzveszélyes anyagok
Az égés feltételei, az anyagok éghetősége
Tűzvédelmi szabályzat
A tűzjelzés
Teendők tűz esetén
Tűzoltás módjai, tűzoltó eszközök
Gépek, berendezések tűzvédelmi előírásai
Tűzelő- és fűtőberendezések elhelyezésének tűzvédelmi előírásai
Műszaki mentés

Környezetvédelem

9 óra

A környezetvédelem területei
Természetvédelem
Vízszennyezés vízforrások
A levegő jellemzői, a levegőszennyezés
Globális felmelegedés és hatása a földi életre
Hulladékok kezelése, szelektív összegyűjtése, tárolása
Hulladékok feldolgozása, végleges elhelyezése
Az épített környezet védelme

1.2. A képzési helyszín jellege, javasolt felszerelése

1.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

1.4. A tantárgy értékelésének módja

1.5. A továbbhaladás feltételei

2. Elsősegélynyújtás tantárgy (gyakorlat)

36 óra

A tantárgy tanításának célja

Az Elsősegélynyújtás tantárgy alapvető célja, hogy a munkavégzés alatt vagy azon kívül is a tanulók képesek legyenek felismerni a balesetek során keletkezett sérüléseket és képesek legyenek az elsősegélynyújtás elvégzésére.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

2.1. Témakörök és elemeik

Az elsősegélynyújtás alapjai	16 óra
Teendők a baleset helyszínén	
A baleseti helyszín biztosítása	
Vérkeringés, légzés vizsgálata	
Heimlich féle műfogás	
Rautek féle műfogás	
Sérülések ellátása	20 óra
Elsősegélynyújtás vérzések esetén	
Sebellátás	
Hajszáleres vérzés	
Visszeres vérzés	
Ütőeres vérzés	
Belső vérzések és veszélyei	
Mérgeзések: gyógyszermérgeзés, szénmonoxid (CO) mérgeзés, metilalkoholmérgeзés	
Csontok, ízületek sérülései: rándulás, ficam, törés	
Fektetési módok	
Idegen test szemben, orrban, fülben	
Elsősegélynyújtó feladata veszélyes anyagok okozta sérülések esetén	
Elsősegélynyújtó feladatai villamos áram okozta sérülések esetén	

2.2. A képzési helyszín jellege, javasolt felszerelése

2.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

2.4. A tantárgy értékelésének módja

2.5. A továbbhaladás feltételei

A

10162-12 azonosító számú

**Gépészeti alapozó feladatok
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10162-12 azonosító számú, Gépészeti alapozó feladatok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10162-12 Gépészeti alapozó feladatok	Gépészeti alapozó feladatok (elmélet)				Gépészeti alapozó feladatok (gyakorlat)				
	Műszaki dokumentációk	Gépészeti alpmérések	Anyagismeret, anyagvizsgálat	Fémek alakítása	Műszaki dokumentációk	Gépészeti alpmérések	Anyagismeret, anyagvizsgálat	Fémek alakítása	Alapszerelések végzése
FELADATOK									
Tanulmányozza és értelmezi a munka tárgyára, céljára és a technológiára vonatkozó dokumentumokat	X				X				X
Kiválasztja, ellenőrzi és karbantartja az általános kézi és kisgépes fémalakító műveletekhez használatos gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, védőfelszereléseket	X			X	X			X	X
Egyszerű gépészeti műszaki rajzokat készít, olvas, értelmez	X				X				X
Egyszerű alkatrészeiről szabadkézi vázlatrajzokat készít, olvas, értelmez	X	X	X						X
Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előre gyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, felfogó- és befogóeszközöket, védőfelszereléseket	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Előrajzol szükség szerint a dokumentáció alapján	X	X			X	X			
Tanulmányozza és értelmezi az általános gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információkat	X				X				X
Kiválasztja az általános, gépészeti célú anyagok és alkatrészek közül a feladatnak megfelelőt	X				X				X
Meghatározza a szükséges anyagmennyiséget	X	X			X	X			
Gépipari alpméréseket végez		X	X			X	X		X
Alak- és helyzetpontossági méréseket végez általános eszközökkel		X			X				
Általános roncsolásos és roncsolásmentes anyagvizsgálatokat végez		X	X		X	X			
Alakítja a munkadarabot kézi forgácsoló alapeljárásokkal				X				X	
Alakítja a munkadarabot gépi forgácsoló alapeljárásokkal				X				X	
Képlékenyalakítást végez kézi alpműveletekkel	X			X	X			X	X
Darabol kézi és gépi műveletekkel				X	X			X	
Alakítja a munkadarabot kézi kisgépes eljárásokkal	X			X	X			X	X

Alapszerelési műveleteket végez, oldható és nem oldható kötések készítését	X			X	X			X	X
Korrózió elleni védőbevonatot készítését	X				X				
Közreműködik a minőségbiztosítási feladatok megvalósításában	X				X				
Alkalmazza a munkabiztonsági, tűz- és környezetvédelmi előírásokat	X				X				
SZAKMAI ISMERETEK									
Géprajzi alapfogalmak, szerkesztések, ábrázolási módok	X				X				
Gépészeti műszaki rajzok olvasása, értelmezése, készítése	X				X				
Szabadkézi vázlatrajzok készítése egyszerű alkatrészekről	X	X			X	X			
Diagramok olvasása, értelmezése, készítése	X				X				
Szabványok használata	X		X		X				
Gyártási utasítások értelmezése	X		X		X		X		
Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutatók használata	X				X				
Mérési utasítások értelmezése	X	X			X	X			
Mértékegységek	X	X			X	X			
Ipari anyagok és tulajdonságaik	X	X	X		X	X	X		
Ipari vasötvözetek és tulajdonságaik	X		X		X		X		
Könnyűfém ötvözetek és tulajdonságaik	X		X		X		X		
Színesfém ötvözetek és tulajdonságaik	X		X		X		X		
Ötvözőanyagok hatása az anyag tulajdonságaira	X	X	X	X	X	X	X	X	
Szabványos ipari vasötvözetek, könnyűfém ötvözetek, színesfém ötvözetek	X			X	X			X	
Műszaki mérés eszközei, hosszmeretek, szögek mérése és ellenőrzése		X				X			
Alak- és helyzetpontosság mérése és ellenőrzése	X	X			X	X			
Anyagvizsgálatok	X		X		X		X		
Képlékenyalakítás				X				X	
Forgácsolási alapfogalmak, műveletek, technológiák				X				X	
Kézi és gépi forgácsolás technológiája, eszközei				X				X	
Gépi forgácsoló alapeljárások gépei, szerszámai				X				X	
Érintésvédelmi alapismeretek				X				X	
Szerszámok, kézi kisgépek biztonságos használata	X				X				
Gépüzemeltetés, anyagmozgatás munkabiztonsági szabályai	X				X				
Hegesztési alapismeretek, hegesztő berendezések és eszközök	X				X				
Ívhegesztés, gázhegesztés és lángvágás	X			X	X			X	
Korrózióvédelem alapeljárásai és eszközei	X				X				
SZAKMAI KÉSZSÉGEK									
Gépészeti rajz olvasása, értelmezés, alkatészrajz készítése, szabadkézi vázlatkészítés	X				X				

Diagram, nomogram olvasása, értelmezése, műszaki táblázatok kezelése	X				X				
Gépipari mérőeszközök használata, fémmegmunkáló készítségű gépek és kisgépek használata	X	X			X	X			
Gépi forgácsoló alapeljárások gépeinek használata				X				X	
Alaphegesztési eljárások berendezéseinek, eszközeinek használata	X		X		X		X		
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK									
Pontosság	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Önállóság	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Szabálykövetés	X	X	X	X	X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK									
Irányíthatóság	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Határozottság	X	X	X	X	X	X	X	X	X
MÓDSZER KOMPETENCIÁK									
Gyakorlatias feladatértelmezés	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Lényegfelismerés (lényeglátás)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Körültekintés, elővigyázatosság	X	X	X	X	X	X	X	X	X

3. Gépészeti alapozó feladatok (elmélet) tantárgy 144 óra

A tantárgy tanításának célja

A Gépészeti alapozó feladatok tantárgy oktatásának alapvető célja, hogy elősegítse a tanulók gépészeti gondolkodásmódjának kialakulását és fejlesztését, hozzájáruljon a gépészeti alapozó feladatok megértéséhez, képessé tegye a tanulókat a munka világának, ezen belül a gépészeti témakörök jellemzőinek és összefüggéseinek, valamint a gépészeti eszközök működésének a megértésére.

A tantárgy segítsen magyarázatot adni a megtapasztalt eseményekre és a törvényszerűségekre. A hallgatók felelősséggel hajtsák végre a feladatokat, tudjanak döntéseket hozni a gépészeti folyamatokkal és témakörökkel kapcsolatban.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

3.1. Témakörök és elemeik

Műszaki dokumentációk

54 óra

Technológiai dokumentációk fogalma, tartalma

Gépészeti technológiai dokumentációk, mint információhordozók, azok formai és tartalmi követelményei

Rajztechnikai alapszabványok, előírások, megoldások

Síkmértani szerkesztések, térelemek kölcsönös helyzete, vetületi és axonometrikus

ábrázolás

Síkmetszés, valódi nagyság meghatározása, kiterítés

Áthatások, áthatások alkatrészrajzokon

Összeállítási és részletraajzok

Alkatrész és összeállítási rajzok fogalma

Metszetábrázolások, szelvény egyszerűsített ábrázolások

Méretálózat felépítése, különleges méretmegadások

Tűrés, illesztés

Felületi minőség

Jelképes ábrázolások

A munka tárgyára, céljára vonatkozó dokumentumok

A munkafolyamatokra, eszközökre, technológiákra vonatkozó dokumentációk

Egyszerű gépészeti műszaki rajzok

Egyszerű alkatrészek, szerkezeti egységek, művelet-, illetve szerelési terv

Rendszerek rajzai, kapcsolási vázlatok, folyamatábrák és folyamatrendszerek

Technológiai sorrend fogalma, tartalma

Gépészeti alpmérések

18 óra

Mérés, ellenőrzés fogalma és folyamata

Műszaki rajzok olvasása, értelmezése, készítése

Mértékegységek

Műszaki mérés eszközeinek ismerete

Hosszméreték mérése és ellenőrzése

Szögek mérése és ellenőrzése

Alak- és helyzetpontosság mérése és ellenőrzése

Mérési utasítás

Mérési pontosság

Tűréssel, illesztéssel kapcsolatos alapfogalmak, táblázatok kezelése

Mérési alapfogalmak, mérési hibák

Műszerhibák

Mérési jellemzők

Mérés egyszerű és nagy pontosságú mérőeszközökkel

Mérőeszközök

Hossz- és szögmérő eszközök

Mechanikai mérőeszközök típusai, működésük, kezelésük

Digitális mérőeszközök típusai, alkalmazásuk

Külső felületek mérésének eszközei

Belső felületek mérésének eszközei

Szögek mérésének, ellenőrzésének eszközei

Felületi minőség jelölése, ellenőrzésének és mérésének eszközei

Munkadarabok alak- és helyzetmérésének eszközei, módjai

Mérési dokumentumok jelentősége, fajtái, tartalma

Anyagismeret, anyagvizsgálat

36 óra

Alapanyagok csoportosítása és tulajdonságai
Anyagszerkezettani alapismeretek
Vasfémek és ötvözeteik, tulajdonságaik
Ötvözők hatása
A legfontosabb acélfajták alkalmazási területei
Kiválasztás szempontjai
Nem vasalapú fémes szerkezeti anyagok
Könnyűfémek
Nehézfémetek
Szinterelt szerkezeti anyagok
Műanyagok
Segédanyagok
Hőkezelések
Feladata, csoportosítása
Hőkezelő eljárások
Anyagvizsgálati módok
Roncsolás-mentes anyagvizsgálatok (repedésvizsgálatok)
Roncsolásos anyagvizsgálatok, szakítóvizsgálat, keménység vizsgálat,
Technológiai próbák

Fémek alakítása

36 óra

Kézi forgácsoló műveletek (darabolás, hajlítás, fűrészelés, reszelés, köszörülés, fúrás, süllyesztés, dörzsölés, hántolás, csiszolás, menetvágás, menettúrás)
Forgács nélküli alakítási technológiák alkalmazásának megismerése, alkalmazott gépek, eszközök, szerszámok
Lemezhajlítás
Peremezés
Domborítás, ívelés
A megmunkálásokra alkalmas és a gépészeti szakmákban használatos anyagok
Alkatrészek illesztése
Illesztés reszeléssel
Hántoló szerszámok, eszközök
Lemezalkatrész készítése
Sík és ívelt felületek hántolása
A dörzsárazás szerszámai és művelete
Túrészett furatok alak- és méretellenőrzése
Illesztés dörzsárazással
Csiszoló és polírozó anyagok, szerszámok és gépek
Illesztés csiszolással
Komplex illesztési munkák, ellenőrző feladatok
Gépi forgácsolás szerszámai

Gépi forgácsoló alapeljárások gépei
Esztergálás technológiája, a munkafolyamat mozgásviszonyai
Fúrás, furatmegmunkálás technológiája, a munkafolyamat mozgásviszonyai
Marás technológiája, a munkafolyamat mozgásviszonyai
Köszörülés technológiája, a munkafolyamat mozgásviszonyai
Gépüzemeltetés munkabiztonsági szabályai

3.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

3.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

3.4. A tantárgy értékelésének módja

3.5. A továbbhaladás feltételei

4. Gépészeti alapozó feladatok (gyakorlat) tantárgy **252 óra + 140 ÖGY**

A tantárgy tanításának célja

Megismertetni és elsajátíttatni a hallgatókkal a különféle gépészeti alapozó feladatok és gyakorlatok összedolgozhatóságának feltételeit; a nyersanyag, alapanyag, anyagminőségek, megmunkálások meghatározását, illetve az alkalmazott vizsgálatok módját.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

4.1. Témakörök és elemeik

Műszaki dokumentációk

10 óra

Alkatrészrajzok szerkesztése felvételi vázlat alapján, rajzolvasás
Alkatrészrajzok, összeállítási rajzok, rajzdokumentációk elemzése
Megmunkálási technológia behatárolása alkatrészrajzok műszaki tartalmának figyelembe-vételével

Gépészeti alapmérések

22 óra + 20 ÖGY

Külső és belső felületek ellenőrzése egyszerű ellenőrző eszközökkel (ÖGY)
Külső felületek mérése, ellenőrzése tolmérővel, talpas tolmérővel, mikrométerrel (ÖGY)

Belső felületek mérése, ellenőrzése mélységmérő toló mérővel, mikrométerrel (ÖGY)
Szögmérés mechanikai szögmérővel (ÖGY)
Külső kúpok mérése, ellenőrzése (ÖGY)
Belső kúpok mérése, ellenőrzése (ÖGY)
Munkadarabok mérése digitális mérőeszközökkel (ÖGY)
Munkadarabok mérése digitális toló mérővel, digitális mérőórával (ÖGY)
Felületi érdesség ellenőrzése, mérése (ÖGY)
Munkadarabok alak- és helyzetpontosságának mérése, ellenőrzése (ÖGY)
Körköröség ellenőrzése, tengely ütésellenőrzése (ÖGY)
Egyenesség, síklapúság, derékszögesség, párhuzamosság, egytengelyűség, mérése ellenőrzése (ÖGY)
Mérési dokumentumok készítése (ÖGY)
Felvételi vázlatok készítése méretellenőrzésekhez (ÖGY)

Anyagismeret, anyagvizsgálat

36 óra + 10 ÖGY

Roncsolásmentes anyagvizsgálatok (repedésvizsgálatok) (ÖGY)
Roncsolásos anyagvizsgálatok (szakítóvizsgálat, keménység vizsgálata, technológiai próbák) (ÖGY)

Fémek alakítása

120 óra + 80 ÖGY

Az előrajzolás szembeni követelmények (ÖGY)
Az előrajzolás lépései (ÖGY)
Az előrajzolás szerszámai, eszközei (ÖGY)
Mérő és ellenőrző eszközök (ÖGY)
A felületszínezés lehetőségei (ÖGY)
A térbeli előrajzolás eszközei (ÖGY)
Az előrajzolás folyamata (ÖGY)
Az előrajzolás biztonságtechnikai előírásai (ÖGY)
Síkbeli és térbeli előrajzolás (ÖGY)
Síkbeli és térbeli előrajzolás eszközei, segédeszközei és mérőeszközeinek megválasztása adott feladat elvégzéséhez (ÖGY)
Többféle megmunkálást igénylő öntvények előrajzolásának gyakorlása (ÖGY)
Kézi megmunkálási gyakorlatok (darabolás, hajlítás, fűrészelés, reszelés, köszörülés, fúrás, süllyesztés, dörzsölés, hántolás, csiszolás, menetvágás, menetfúrás) (ÖGY)
A kézi forgácsoló műhely rendje, munka- és tűzvédelmi ismeretek rendszerezése
Alkatrészek illesztése (ÖGY)
A gépi forgácsoló műhely rendje, munka- és tűzvédelmi ismeretek rendszerezése (ÖGY)
Palástfelület, homlokfelület esztergálás (ÖGY)
Belső felületek megmunkálása (furatesztergálás, fúrás) (ÖGY)
Marás (palástmarás, homlokmarás, síkmarás) (ÖGY)
Köszörülés (palástköszörülés, síkköszörülés, furatköszörülés) (ÖGY)

Alapszerelések végzése

64 óra + 30 ÖGY

Oldható kötések készítése (ÖGY)

Nem oldható kötések készítése (ÖGY)

Különbéle fémfelületek előkészítése (ÖGY)

Felületvédelem mázolással, lakkozással (ÖGY)

4.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

4.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

4.4. A tantárgy értékelésének módja

4.5. A továbbhaladás feltételei

A

10173-12 azonosító számú

**Anyagvizsgálatok és geometriai mérések
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10173-12 azonosító számú, Anyagvizsgálatok és geometriai mérések megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10173-12 Anyagvizsgálatok és geometriai mérések	Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat		Anyagvizsgálat		Gépészeti mérések	
	Szakmai anyagismeret	Roncsolásos és roncsolásmentes anyagvizsgálatok	Roncsolásos anyagvizsgálatok	Roncsolásmentes anyagvizsgálatok	Mérés idomszerekkel	Nagypontosságú mérések, mérőeszközök és alkalmazásuk
FELADATOK						
Előkészíti a gépészetben használt anyagokat vizsgálatra		X	X	X		
Célirányos roncsolásos anyagvizsgálatokat végez üzemi és laborkörülmények között önállóan			X			
Célirányos roncsolásmentes anyagvizsgálatokat végez üzemi és laborkörülmények között önállóan				X		
Technológiai anyagvizsgálatokat végez		X	X	X		
Geometriai méréseket végez nagy pontosságú mechanikai, optikai és elektronikus mérőeszközökkel					X	X
Felületi érdességet ellenőriz és mér, érdességmérő eszközökkel						X
Méreteket ellenőriz idomszerrel					X	
A kész munkadarabok geometriai méreteinek végellenőrzését végzi					X	X
A mérési eredményeket értékeli, dokumentálja	X	X	X	X	X	X
Tanulmányozza és értelmezi a gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információkat	X	X	X	X	X	X
SZAKMAI ISMERETEK						
Az iparban használatos nemfémes anyagok eredete, tulajdonságainak ismerete, felhasználási területeik	X					
Az iparban használatos fémes anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságai	X	X	X	X		
Szabványos ipari vas-, könnyűfém és színesfém ötvözetek	X					
Ipari anyagok mechanikai, hőtechnikai, villamos, korróziós, technológiai és egyéb tulajdonságai	X	X	X	X		
Az anyagok mikro-szerkezetének és tulajdonságainak kapcsolata	X	X	X	X		

Ötvöző anyagok hatása az anyag tulajdonságaira	X	X	X	X		
Ipari anyagok egyéb jellemzői	X	X	X	X		
Nemfémes anyagok	X					
Anyagvizsgálatok elmélete	X	X				
Mérőeszközök, mérési segédeszközök ismerete					X	X
Mechanikai hossz- és átmérő mérések					X	X
Alakhűség és helyzetpontosság mérése, ellenőrzése					X	X
Mérés optikai mérőeszközökkel					X	X
Mérés idomszerekkel					X	
Felületi érdesség mérése						X
Mérési eredmények elemzése, grafikus ábrázolása					X	X
Sorozatmérés eszközei, alkalmazásuk					X	X
Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás	X	X	X	X	X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Műszaki táblázatok, diagramok olvasása, értelmezése, kezelése	X	X	X	X	X	X
Roncsolásos és roncsolásmentes anyagvizsgálatok		X	X	X		
Technológiai vizsgálatok	X	X	X	X	X	X
Gépipari mérőeszközök használata					X	X
Összetett méret-, alak- és helyzetmérés, mérési jegyzőkönyv készítése					X	X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Kézügyesség			X	X	X	X
Döntésképeség			X	X	X	X
Precizitás			X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Kommunikációs készség	X	X				
MÓDSZER KOMPETENCIÁK						
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	X	X	X	X
Logikus gondolkodás	X	X	X	X	X	X
Rendszerező képesség	X	X	X	X	X	X

5. Szakmai anyagismeret és anyagvizsgálat tantárgy (elmélet)

36 óra

A tantárgy tanításának célja

A szakmájában használatos anyagok tulajdonságainak megismertetése.

Az egyes felhasználási területnek legjobban megfelelő megmunkálandó anyag felismerése.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

5.1. Témakörök és elemeik

Szakmai anyagismeret

18 óra

Az iparban használatos nemfémes anyagok eredete, tulajdonságainak ismerete, felhasználási területeik

Az iparban használatos fémes anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságai

Alapanyagok csoportosítása és tulajdonságai

Anyagszerkezettani alapismeretek

Szabványos ipari vas-, könnyűfém és színesfém ötvözetek

A legfontosabb acélfajták alkalmazási területei

A kiválasztás szempontjai

Ipari anyagok mechanikai, hőtechnikai, elektromos, korróziós, technológiai és egyéb tulajdonságai

Az anyagok tulajdonságainak és mikro-szerkezetének kapcsolata

Ötvöző anyagok hatása az anyag tulajdonságaira

Ipari anyagok egyéb jellemzői

Hőkezelés feladata, csoportosítása

Hőkezelő eljárások

Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás

Anyagvizsgálatok elmélete

Nemfémes anyagok

A mérési eredményeket értékelése, dokumentálása

A gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információk tanulmányozása és értelmezése

Roncsolásos és roncsolásmentes anyagvizsgálatok

18 óra

Anyagvizsgálatok elmélete

Anyagvizsgálatok fajtái

Anyagvizsgálatok alkalmazási területei

Folyadékpenetrációs vizsgálat

Ultrahangos vizsgálat

Röntgen vizsgálat

Mágneses vizsgálat

Örvényáramos vizsgálat

Számítástechnika alkalmazása az anyagvizsgálatoknál

A gépészetben használt anyagokat vizsgálati előkészítése

Technológiai anyagvizsgálatok

Mérési eredmények értékelése, dokumentálása

Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás

A gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információk értelmezése
Az iparban használatos fémes anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságai
Szabványos ipari vas-, könnyűfém és színesfém ötvözetek
Ipari anyagok mechanikai, hőtechnikai, villamos, korróziós, technológiai és egyéb tulajdonságai
Az anyagok tulajdonságainak és mikro-szerkezetének kapcsolata
Ötvöző anyagok hatása az anyag tulajdonságaira
Ipari anyagok egyéb jellemzői

5.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

5.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

5.4. A tantárgy értékelésének módja

5.5. A továbbhaladás feltételei

6. Anyagvizsgálat tantárgy (gyakorlat)

36 óra

A tantárgy tanításának célja

A különböző anyagvizsgálati technikák elsajátítása.

A vizsgált alkatrész igénybevételének felmérése a megfelelő vizsgálati technológia megválasztásával és alkalmazásával.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

6.1. Témakörök és elemeik

Roncsolásos anyagvizsgálatok

18 óra

Roncsolásos anyagvizsgálatok fajtái, alkalmazási köre

A gépészetben használt anyagokat előkészítése vizsgálatra

Célirányos roncsolásos anyagvizsgálatok végzése üzemi és laborkörülmények között

Technológiai anyagvizsgálatok

A mérési eredményeket értékelése, dokumentálása

A gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információk tanulmányozása és értelmezése

Az iparban használatos fémes anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságai

Ipari anyagok mechanikai, hőtechnikai, villamos, korróziós, technológiai és egyéb tulajdonságai

Az anyagok tulajdonságainak és mikro-szerkezetének kapcsolata

Ötvöző anyagok hatása az anyag tulajdonságaira

Műszaki táblázatok, diagramok olvasása, értelmezése, kezelése

Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás

Roncsolásmentes anyagvizsgálatok

18 óra

Roncsolásmentes anyagvizsgálatok fajtái, csoportosítása, alkalmazási területei

Számítástechnika az anyagvizsgálatban

A gépészetben használt anyagokat előkészítése vizsgálatra

Célirányos roncsolásmentes anyagvizsgálatokat végzése üzemi és laborkörülmények között

Folyadékpenetrációs vizsgálat

Ultrahangos vizsgálat

Röntgen vizsgálat

Mágneses vizsgálat

Örvényáramos vizsgálat

Technológiai anyagvizsgálatok

A mérési eredményeket értékelése, dokumentálása

A gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információk tanulmányozása és értelmezése

Az iparban használatos fémes anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságai

Ipari anyagok mechanikai, hőtechnikai, villamos, korróziós, technológiai és egyéb tulajdonságai

Ötvöző anyagok hatása az anyag tulajdonságaira

Az anyagok tulajdonságainak és mikro-szerkezetének kapcsolata

6.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

6.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

6.4. A tantárgy értékelésének módja

6.5. A továbbhaladás feltételei

A tantárgy tanításának célja

Megismerni azokat az eszközöket, amelyekkel az elkészült munkadarab, alkatrész minősége, pontossága ellenőrizhető.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

7.1. Témakörök és elemeik

Mérés idomszerekkel

36 óra

Geometriai mérések nagy pontosságú mechanikai, optikai és elektronikus mérőeszközökkel

Méreteket ellenőrzése idomszerrel

A kész munkadarabok geometriai méreteinek végellenőrzése

A mérési eredmények értékelése, dokumentálása

A hőmérséklet hatása a mérés pontosságára

A gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információk tanulmányozása és értelmezése

Mérőeszközök, mérési segédeszközök ismerete

Mechanikai hossz- és átmérő mérések

Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás

Mérés optikai mérőeszközökkel

Mérés idomszerekkel

Mérési eredmények elemzése, grafikus ábrázolása

Sorozatmérés eszközei, alkalmazásuk

Alakhúság és helyzetpontosság mérése, ellenőrzése

Nagypontosságú mérések, mérőeszközök és alkalmazásuk

36 óra

Geometriai méréseket nagypontosságú mechanikai, optikai és elektronikus mérőeszközökkel

Felületi érdesség ellenőrzése és mérése érdességmérő eszközökkel

A kész munkadarabok geometriai méreteinek végellenőrzése

A mérési eredményeket értékelése, dokumentálása

Hőmérséklet hatása a mérés pontosságára

A gépészeti anyagokra és alkatrészekre vonatkozó információk tanulmányozása és értelmezése

Mérőeszközök, mérési segédeszközök ismerete

Mechanikai hossz- és átmérő mérések

Alakhúság és helyzetpontosság mérése, ellenőrzése

Mérés optikai mérőeszközökkel

Felületi érdesség mérése

Összetett méret-, alak- és helyzetmérés, mérési jegyzőkönyv készítése

Sorozatmérés eszközei, alkalmazásuk

Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás

Gépipari mérőeszközök használata

Mérési eredmények elemzése, grafikus ábrázolása

7.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

7.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

7.4. A tantárgy értékelésének módja

7.5. A továbbhaladás feltételei

A

10174-12 azonosító számú

**Esztergályos feladatok
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10174-12 azonosító számú, Esztergályos feladatok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10174-12 Esztergályos feladatok	Esztergálás elmélete			Esztergálás gyakorlata		
	Az esztergálás eszközei	Az esztergálás technológiája	CNC programozás	Az eszközök használata	Az esztergálás gyakorlata	CNC esztergálás
FELADATOK						
Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előregyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, befogó és felfogó eszközöket, szállító és emelő berendezéseket, személyi védőfelszereléseket	X	X		X	X	X
Ellenőrzi az esztergagép kenési-, mérő- és védőrendszerét, munkavédelmi berendezéseit, elvégzi a karbantartási feladatokat	X			X	X	X
Elhelyezi, beállítja és rögzíti a munkadarab befogó készüléket az esztergagépen, mint tokmány, síktárcsa, különféle menesztők	X	X		X	X	X
Ellenőrzi az alapanyag, félgyártmány vagy előgyártmány méreteit, befogja a nyers, vagy félkész munkadarabot	X	X		X	X	X
Kiválasztja és befogja a forgácsoláshoz szükséges szerszámokat, meghatározza a forgácsolási feladathoz szükséges technológiát, beállítja a forgácsolási paramétereket	X	X		X	X	X
Elvégzi az esztergálást előírt pontossággal		X			X	X
Síkfelületet esztergál oldalazó eljárással		X	X		X	X
Külső, belső hengeres felületet esztergál		X	X		X	X
Két csúcson történő megmunkálást végez, esztergál álló és mozgó báb alkalmazásával	X	X		X	X	X
Külső, belső kúpos felületet esztergál, illetve alakos felületet esztergál	X	X	X		X	X
Recéz, rovátkol, fúr, dörzsáraz	X	X	X	X	X	X
Külső, belső kötő és mozgató menetet vág, menetet fúr, menetet metsz	X	X	X	X	X	X
Síktárcsán történő megmunkálásokat végez	X	X		X	X	X
Körhagyó esztergálásokat végez	X	X		X	X	X
Egyszerű megmunkáló programot készít CNC esztergára			X			X
Előkészíti a CNC esztergát (nullpont felvétel, felszerszámolás, szerszámbeállítás, programbevitel, programbeállítás)			X			X
CNC esztergagépen esztergál						X

Gyalulási, vésési forgácsolásokat végez		X			X	X
Kiválasztja a szükséges mérő és ellenőrző eszközöket, geometriai méréseket végez	X		X	X		
Alkalmazza a korszerű, nagysebességű technológiákat	X	X	X	X	X	X
Termelékenységet fokozó eszközöket, speciális munkadarab-befogó eszközöket, készülékeket használ	X	X	X	X	X	X
Szerszámélezést, lapkacserét végez		X		X	X	X
Elvégzi a gépkarbantartási feladatokat		X			X	X
Minőségbiztosítási dokumentumokat vezet	X			X		
SZAKMAI ISMERETEK						
Géphasználati, gépkezelési utasítás, gépkönyv tartalma és felépítése	X	X	X	X	X	X
Gyártási és technológiai leírás, mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás, stb.	X			X		
Fémipari szabványok, táblázatok, gépipari termékkatalógus ismerete, használatának szabályai	X	X	X	X	X	X
Technológiai és geometriai mérések	X	X		X	X	X
Géprajzi jelképes ábrázolás és a szabadkézi vázlatkészítés szabályai	X	X		X	X	
Minőségtanúsítás a gyártási folyamatokban, a minőségirányítási kézikönyv tartalma, fő fejezetei	X			X		
Kötőgépelemek, kötések	X			X		
Tengelyek, csapágyazások	X	X		X	X	X
Tengelykapcsolók	X	X		X	X	X
Fékek, kilincsművek, szabadonfutók	X	X		X	X	X
Súrlódásos és kényszerkapcsolatú hajtások	X			X		
Esztergagépek felépítése	X	X		X		
Szállító és anyagmozgató eszközök	X	X		X	X	X
Irányítástechnikai, vezérléstechnikai, szabályozástechnikai ismeretek	X			X	X	X
Metallográfiai és hőkezelési ismeretek, fémes ötvözetek, anyagfajták, anyagszabványok	X	X		X	X	X
Gyártástechnológiai (kézi anyagalakítási, esztergálási, fűrési) ismeretek	X	X		X		
Művelettervezési ismeretek	X	X	X	X	X	X
Esztergálási műveletek		X	X		X	X
Egyéb forgácsolási ismeretek (forgácsoló mozgások), technológiai adatok megválasztásának szempontjai (fordulatszám, előtolás), meghatározásuk	X	X	X	X	X	X
Alapszintű CNC gépkezelési és programozási ismeretek			X			X
Hűtő és kenőanyag ismeretek	X			X	X	X
Szerszámismeret, munkadarab és szerszám-befogók ismerete	X	X	X	X	X	X
Szerelőszerszámok ismerete	X	X		X	X	X
Szerelési, hibaelhárítási ismeretek	X	X		X	X	X
Anyagmozgatási és teheremelési ismeretek	X	X		X	X	X
Villamos érintésvédelmi ismeretek	X	X		X	X	X
Elsősegélynyújtási ismeretek	X	X	X	X	X	X

Hulladékkezelési és hulladékgazdálkodási ismeretek	X	X		X	X	X
Munkabiztonsági ismeretek	X	X		X	X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Szakmai és köznyelvi beszédképesség, szövegértés, írásképesség	X	X	X	X	X	X
Gépészeti, gyártástechnológiai rajz olvasása, értelmezése, készítése, kötési jelképek	X	X	X	X	X	X
Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek, színjelölések értelmezése, eszközök, felszerelések használata	X	X		X	X	X
Gépi és kézi forgácsoló szerszámok, kisgépek, hossz mérő és ellenőrző eszközök használata	X			X		
Esztergagépek kezelése, szerszám és munkadarab befogó készülékek, forgácsolási adatok megválasztása	X	X		X	X	X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Felelősségtudat	X	X	X	X	X	X
Pontosság	X	X	X	X	X	X
Megbízhatóság	X	X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Kommunikációs készség	X			X		
Együttműködési készség	X	X	X	X	X	X
MÓDSZER KOMPETENCIÁK						
Gyakorlatias feladatértelmezés	X	X	X	X	X	X
Kreativitás	X	X	X	X	X	X
Módszeres munkavégzés	X	X	X	X	X	X

8. Esztergálás elmélete tantárgy (elmélet)

168 óra

A tantárgy tanításának célja

Munkadarabok forgácsolása egyéltű forgácsoló szerszámmal, különböző felületek kialakítása. A megmunkáláshoz szükséges gépek, berendezések, szerszámok és eszközök alkalmazásának, felhasználási területeinek megismerése.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

8.1. Témakörök és elemeik

Az esztergálás eszközei

18 óra

A kézi és gépi forgácsolás eszközei

Az esztergálás gépei, eszközei

Az esztergagép felépítése, főbb részei, működési elve, erőhatások

Az esztergálás alapműveletei

Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előregyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, befogó és felfogó eszközöket, szállító és emelő berendezéseket, személyi védőfelszereléseket

Ellenőrzi az esztergagép kenési-, mérő- és védőrendszerét, munkavédelmi berendezéseit, elvégzi a karbantartási feladatokat

Elhelyezi, beállítja és rögzíti a munkadarab befogó készüléket az esztergagépen, mint tokmány, síktárcsa, különféle menesztők

Ellenőrzi az alapanyag, félgyártmány vagy előgyártmány méreteit, befogja a nyers, vagy félkész munkadarabot

Termelékenység fokozó eszközöket, speciális munkadarab-befogó eszközöket, készülékeket használ

Szállító és anyagmozgató eszközök

Irányítástechnikai, vezérléstechnikai, szabályozástechnikai ismeretek

Gyártástechnológiai (kézi anyagalakítási, esztergálási, fúrási) ismeretek

Súrlódásos és kényszerkapcsolatú hajtások

Minőségtanúsítás a gyártási folyamatokban, a minőségirányítási kézikönyv tartalma, fő fejezetei

Egyéb forgácsolási ismeretek (forgácsoló mozgások), technológiai adatok megválasztásának szempontjai (fordulatszám, előtolás), meghatározásuk

Hűtő és kenőanyag ismeretek

Szerszámismeret, munkadarab és szerszám-befogók ismerete

Szerszámok élszögeinek ismerete

Szerszámélezés a forgácsolandó anyag anyagminőségének ismeretében

Hulladékkezelési és hulladékgazdálkodási ismeretek

Munkabiztonsági ismeretek

Gépészeti, gyártástechnológiai rajz olvasása, értelmezése, készítése, kötési jelképek

Anyag- és gyártásismeret

Fémes, nem fémes anyagok tulajdonságai

Ötvözők hatása a fémes anyagokra

Hőkezelési alapismeretek

Különböző összetételű anyagok hatása a forgácsolásra

Esztergagépek kezelése, szerszám és munkadarab befogó készülékek, forgácsolási adatok megválasztása

Gépi és kézi forgácsoló szerszámok, kisgépek, hossz mérő és ellenőrző eszközök használata

Az esztergálás technológiája

56 óra

Az egytetemes eszterga szerkezeti felépítése, működése, kezelőelemei, beállítási lehetőségek

Forgácsolási alapfogalmak

Fő- és mellékmozgások

Szerszámgeometria

Szerszámél-szögek, működő szögek
Szerszámok kivitele, anyagai
Szerszámbe fogási módok, ezek eszközei, készülékei
Munkadarab befogás, leszorítás, felfogás, támasztás eszközei, alkalmazásuk
Forgácsoló alapműveletek rendszerezése, szerszámai, eszközei
Alapműveletek: hossz-, lépcsős- és síkfelület megmunkálása
Csúcsfészek fúrás, központozás, fúrás, süllyesztés
A biztonságos munkavégzés előírásai
A sík- és hengeres felületek megmunkálásának célja, gyakorlati alkalmazása
Forgácsolás technológiai adatainak megválasztása táblázatból, nomogramból, számítással
A munkadarab befogás lehetőségei
Tokmányban történő megfogás (mechanikus, hidraulikus, pneumatikus, ezek kombinációi)
Csúcsok közötti megfogás
Satuban történő megfogás
Hossz és síkfelület megmunkálásának elmélete
Központfurat készítés, fúrás, furatkészítés elmélete
Csavarvonal fogalma, származtatása, jellemzői, elemei, jellemző méretei, és jelölési rendszere
Élesmenetek fajtái, ezek közül a méter- és whitworth-menetek jellemzői
Menettáblázatok használata, menetelemek számítása
A menetkészítés elmélete: menetmetszés szerszámai, szerszámbe fogók
Munkadarab előkészítése menetmetszéshez, menetfúráshoz
A menetfúrás szerszámai, szerszámbe fogók és befogószerkezetek
Menetesztérgálás szerszámai, élezésük
Külső menetekékek profil és forgácsoló szögei
A szerszámbe állítás és a profiltorzulás összefüggései
Gépbe állításhoz szükséges számítások: cserekerék számítás
Kenés fontossága, alkalmazott kenőanyagok menet készítésnél
Nagyoló és simító menet megmunkálási módok és technológiai adatok
Menetmérés, ellenőrzés
Táblázatok használata mérő dugós és mérő csapos menetmérésnél
Menetmérés mikrométerrel
Menetellenőrzés menetidomszerrel, menetfésűvel
A biztonságos munkavégzés feltételei
A gép mechanikus működésének ellenőrzése

CNC programozás

94 óra

Egyszerű CNC program készítése
Síkfelület esztérgálása oldalazó eljárással
Külső, belső hengeres felület esztérgálása

Külső, belső kúpos felület esztergálása, illesztése
Alakos felületet esztergálása
Recéz, rovátkol, fúr, dörzsáraz
Külső, belső kötő és mozgató menetvágás, menetfúrás, menetmetszés
CNC eszterga előkészítése (nullpont felvétel, felszerszámozás, szerszámbemérés, programbevitel, programbelövés)
Szükséges mérő és ellenőrző eszközök, geometriai mérések
Korszerű, nagysebességű technológiákat
Termelékenységet fokozó eszközök, speciális munkadarab-befogó eszközök ismerete

8.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

8.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

8.4. A tantárgy értékelésének módja

8.5. A továbbhaladás feltételei

9. Esztergálás gyakorlata tantárgy (gyakorlat)

308 óra + 60 ÖGY

A tantárgy tanításának célja

Az elméletben tanult technológiákat megfelelő gyakorlati alkalmazása, önálló munkavégzés.

Az egyes műveletek, összefüggő munkafolyamatok önálló meghatározása és a használandó eszközök, készülékek magabiztos megválasztása.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

9.1. Témakörök és elemeik

Az eszközök használata

24 óra + 10 ÖGY

A munkafeladat végrehajtásához szükséges anyagok, segédanyagok, előre gyártott elemek, gépek, szerszámok, mérőeszközök, befogó és felfogó eszközök, szállító és emelő berendezések, személyi védőfelszerelések előkészítése

Az esztergagép kenési-, mérő- és védőrendszerének, munkavédelmi berendezéseinek ellenőrzése, karbantartási feladatok elvégzése (ÖGY)

A munkadarabot befogó készülék elhelyezése, beállítása és rögzítése

Az alapanyag, félgyártmány vagy előgyártmány méreteinek ellenőrzése, a nyers,

vagy félkész munkadarab befogása (ÖGY)

Kiválasztja és befogja a forgácsoláshoz szükséges szerszámokat, meghatározza a forgácsolási feladathoz szükséges technológiát, beállítja a forgácsolási paramétereket (ÖGY)

Munkadarab előkészítés, gépbeállítás, cserekerék szerelés menetesztergáláshoz, a késkifutás szükséges mértéke (ÖGY)

Menetmetszés és menetfúrás szerszámainak, szerszámtartóinak, segédanyagainak előkészítése, technológiáinak begyakorlása (ÖGY)

Kiválasztja a szükséges mérő és ellenőrző eszközöket, geometriai méréseket végez
Alkalmazza a korszerű, nagysebességű technológiákat

Minőségbiztosítási dokumentumokat vezet

Szerszámélezést, lapkacserét végez (ÖGY)

Termelékenységet fokozó eszközöket, speciális munkadarab-befogó eszközöket, készülékeket használ

Az esztergálás gyakorlata

128 óra + 20 ÖGY

Két csúcs közötti megmunkálást végez, esztergál álló és mozgó báb alkalmazásával (ÖGY)

Recéz, rovátkol, fúr, dörzsáraz (ÖGY)

Külső, belső kötő és mozgó menetet vág, menetet fúr, menetet metsz (ÖGY)

Egy bekezdésű menetek technológiáinak (nagyolás, simítás) végzése (ÖGY)

Különböző külső és belső, jobb- és balmenet forgácsolása, (nagyolása, simítása), hűtés és kenés alkalmazása, visszaállítás a menetárokba; (ÖGY)

Munkadarab előkészítés, gépbeállítás, cserekerék szerelés menetesztergáláshoz, a késkifutás szükséges mértéke (ÖGY)

Elvégzi az esztergálást előírt pontossággal (ÖGY)

Síkfelületet esztergál oldalazó eljárással (ÖGY)

Külső, belső hengeres felületet esztergál (ÖGY)

Síktárcsán történő megmunkálásokat végez (ÖGY)

Körhagyó esztergálásokat végez (ÖGY)

Külső, belső kúpos felületet esztergál, illetve (ÖGY)

Alakos felületet esztergál (ÖGY)

Másoló esztergálást végez (ÖGY)

CNC esztergálás

156 óra + 30 ÖGY

Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előregyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, befogó és felfogó eszközöket, szállító és emelő berendezéseket, személyi védőfelszereléseket (ÖGY)

Ellenőrzi az esztergagép kenési-, mérő- és védőrendszerét, munkavédelmi berendezéseit, elvégzi a karbantartási feladatokat (ÖGY)

Egyszerű megmunkáló programot készít CNC esztergára (ÖGY)

Előkészíti a CNC esztergát (nullpont felvétel, felszerszámozás, szerszámbemérés, programbevitel, programbelövés) (ÖGY)

Termelékenységét fokozó eszközöket, speciális munkadarab-befogó eszközöket, készülékeket használ (ÖGY)

Elvégzi a gépkarbantartási feladatokat (ÖGY)

Elhelyezi, beállítja és rögzíti a munkadarab befogó készüléket az esztergagépen, mint tokmány, síktárcsa, különféle menesztők (ÖGY)

Ellenőrzi az alapanyag, félgyártmány vagy előgyártmány méreteit, befogja a nyers, vagy félkész munkadarabot (ÖGY)

CNC esztergagépen esztergál (ÖGY)

Alkalmazza a korszerű, nagysebességű technológiákat (ÖGY)

Elvégzi az esztergálást előírt pontossággal (ÖGY)

Síkfelületet esztergál oldalazó eljárással (ÖGY)

Külső, belső hengeres felületet esztergál (ÖGY)

Külső, belső kúpos felületet esztergál, illetve (ÖGY)

Alakos felületet esztergál (ÖGY)

Recéz, rovátkol, fúr, dörzsáraz (ÖGY)

Külső, belső kötő és mozgató menetet vág, menetet fúr, menetet metsz (ÖGY)

Síktárcsán történő megmunkálásokat végez (ÖGY)

Körhagyó esztergálásokat végez (ÖGY)

Szerszámélezést, lapkacserét végez (ÖGY)

9.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

9.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

9.4. A tantárgy értékelésének módja

9.5. A továbbhaladás feltételei

A

10176-12 azonosító számú

**Marós feladatok
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10176-12 azonosító számú, Marós feladatok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10176-12 Marós feladatok	Marás elmélete			Marás gyakorlata		
	A marás eszközei	A marás technológiája	CNC programozás	Az eszközök használata	A marás gyakorlata	CNC marás technológiája
FELADATOK						
Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előre gyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, felfogó- és befogóeszközöket, szállító- és emelő berendezéseket, személyi védőfelszereléseket	X	X		X	X	X
Ellenőrzi a kiinduló munkadarab, félgyártmány méreteit		X			X	X
Ellenőrzi a munkafeltételeket	X	X		X	X	X
Ellenőrzi a kenési rendszert				X	X	X
Ellenőrzi a gépi mérőrendszert		X		X	X	X
Ellenőrzi a gép védőrendszerét	X	X		X	X	X
Kiválasztja a mérő- és ellenőrző eszközöket	X	X		X	X	X
Kiválasztja és befogja a szükséges marószerszámokat		X		X		
Elhelyezi, beállítja és rögzíti a munkadarab befogó készüléket a marógépen, mint gépsatu, osztó készülék,		X		X	X	X
EÖK készülék		X		X	X	X
Meghatározza a gépbeállítási paramétereket	X	X	X	X	X	X
Marási műveleteket végez előírt pontossággal		X		X	X	X
Homlokfelületet mar		X		X	X	X
Alakos felületet mar		X		X	X	X
Lépcsős felületet csoportmaróval mar		X		X	X	
Hornyt mar		X		X	X	X
Alkatrészeket készít osztókészülékben közvetlen és kapcsolt osztással		X			X	
Körasztalos munkákat végez		X			X	
Egyszerű megmunkáló programot készít CNC marógépre			X			X
Előkészíti a CNC marógépet (nullpontfelvétel, felszerszámozás, szerszámberemelés, programbevitel, programbelövés)		X		X	X	X
CNC marógépen mar				X		X
Szükség szerint éleket sorjáz		X		X		
Elvégzi a gépkarbantartási feladatokat	X	X			X	X

SZAKMAI ISMERETEK						
A szabadkézi vázlatkészítés, a géprajzi ábrázolás és a géprajzi szabványok használatának szabályai		X	X		X	X
A gépkönyv és a géphasználati, kezelési utasítás tartalma, felépítése	X	X	X	X	X	X
Gépipari termékkatalógus, fémipari szabványok, táblázatok, a gyártási, technológiai leírás	X	X	X	X	X	X
Technológiai és geometriai mérések, mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás, stb.	X			X		
A minőségirányítási kézikönyv tartalma, fő fejezetei, minőségtanúsítás a gyártási folyamatokban	X		X			
Szerszámgépek: marógépek, fúró-maróművek felépítése, kinematikája	X	X	X	X	X	X
Kötőgépelemek, kötések, rugók	X	X		X	X	X
Tengelyek, tengelykapcsolók csapágyazások	X	X		X	X	X
Fékek, kilincsművek, szabadonfutók	X	X		X	X	
Szivattyúk, csövek, csőszerelvények	X	X		X	X	X
Súrlódásos és kényszerkapcsolatú hajtások, bütykös és karos mechanizmusok	X	X		X	X	
Szállító- és anyagmozgató gépek	X	X		X	X	X
Irányítástechnikai, vezérléstechnikai, szabályozástechnikai ismeretek	X	X	X	X	X	X
Metallográfiai és hőkezelési ismeretek, fémes ötvözetek, anyagfajták, anyagszabványok	X	X	X	X	X	X
Gyártástechnológiai és művelettervezési ismeretek	X	X	X	X	X	X
Marási (síkmárás, palástmárás, hosszlyukmárás, stb.) ismeretek	X	X	X	X	X	X
Gyalulási és vésési ismeretek	X	X		X	X	
Alapszintű CNC gépkezelési és programozási ismeretek				X	X	
Forgácsoló mozgások ismerete	X	X		X	X	
Kézi anyagalakítási gyakorlatok	X			X		
Marási gyakorlatok	X	X		X	X	X
Hűtő- és kenőanyag ismeretek	X	X		X	X	X
Szerszámismeret, szerszámbefogók és munkadarab befogók ismerete	X	X	X	X	X	X
Technológiai adatok megválasztási szempontjai	X	X	X	X	X	X
A szerelés gépeinek, készülékeinek és szerszámainak ismerete	X	X		X	X	
Anyagmozgatási, teheremelési ismeretek	X	X		X	X	X
Szerelési, hibaelhárítási ismeret	X	X		X	X	X
Hulladékkezelési, hulladékgazdálkodási ismeretek	X	X		X	X	X
Munkabiztonsági, villamos érintésvédelmi ismeretek	X	X		X	X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Szakmai és köznyelvi beszédképesség, szövegértés, írásképesség	X	X	X	X	X	X
Gyártástechnológiai és gépészeti rajz olvasása, készítése, kötések jelképeinek értelmezése	X	X	X	X	X	X
Marógépek kezelése, szerelő kéziszerszámok, kisgépek, mérő- és ellenőrző eszközök használata	X	X		X	X	X

Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek, színjelölések értelmezése, eszközök használata	X	X		X	X	X
Marószerszámok, szerszám- és munkadarab befogó készülékek, forgácsolási adatok megválasztása	X	X	X	X	X	X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Felelősségtudat	X	X	X	X	X	X
Pontosság	X	X	X	X	X	X
Megbízhatóság	X	X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Kommunikációs készség	X	X	X	X	X	X
MÓDSZER KOMPETENCIÁK						
Kritikus gondolkodás		X	X		X	X
Módszeres munkavégzés	X	X	X	X	X	X
Gyakorlatias feladatértelmezés	X	X	X	X	X	X

10. Marás elmélete tantárgy (elmélet)

204 óra

A tantárgy tanításának célja

Munkadarabok forgácsolási technikájának elméleti elsajátítása egy- vagy többélű forgácsoló szerszámmal, a különböző felületek kialakítási módszereinek megismerése. A megmunkáláshoz szükséges szerszámok, eszközök és felhasználási területeik megismerése.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

10.1. Témakörök és elemeik

A marás eszközei

24 óra

A marás célja, gyakorlati alkalmazása

Szerszámismeret, szerszám-befogók és munkadarab befogók ismerete

Készülékezési alapfogalmak

Marás szerszámjainak felépítései, anyagai

Szerszám-befogási módok, ezek eszközei, készülékei

Forgácsolási alapfogalmak maráskor

Forgácsolási paraméterek meghatározása

A gép védőrendszere

Kiválasztja a mérő- és ellenőrző eszközöket

Meghatározza a gépbeállítási paramétereket

A gépkönyv és a géphasználati, kezelési utasítás tartalma, felépítése

Gépipari termékkatalógus, fémipari szabványok, táblázatok, a gyártási, technológiai leírás

Technológiai és geometriai mérések, mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás, stb.

A minőségirányítási kézikönyv tartalma, fő fejezetei, minőségtanúsítás a gyártási folyamatokban

Szállító- és anyagmozgató gépek

Írányítástechnikai, vezérléstechnikai, szabályozástechnikai ismeretek

Gyártástechnológiai és művelettervezési ismeretek

Marási (síkmárás, palástmárás, hosszlyukmárás, stb.) ismeretek

Forgácsoló mozgások ismerete

Hűtő- és kenőanyag ismeretek

Technológiai adatok megválasztási szempontjai

Anyagmozgatási, teheremelési ismeretek

Szerelési, hibaelhárítási ismeretek

Hulladékkezelési, hulladékgazdálkodási ismeretek

Munkabiztonsági, villamos érintésvédelmi ismeretek

Fő- és mellékmozgások

Szerszámgeometria

Forgácsképződés folyamata

Forgácsoláskor fellépő erőhatások

Fajlagos forgácsolási ellenállás

Forgácsolóerő számítása

Forgácsolóerőt befolyásoló tényezők

Gépi idő számítása

Elérhető pontosság és felületi érdesség

Munkadarab befogás, leszorítás, támasztás eszközei, ezek alkalmazásai

Forgácsoló alaplételemek rendszerezése, szerszámok, eszközei

Marás változatai

A marás technológiája

92 óra

Marógépek típusai, szerkezeti felépítése, működése, kezelőelemei, beállításai

Ellenőrzi a gépi mérőrendszert

Megmunkálási technológiák, jellemzőik

Ellenőrzi a gép védőrendszerét

Ellenőrzi a kiinduló munkadarab, félgyártmány méreteit

Kiválasztja a mérő- és ellenőrző eszközöket

Kiválasztja a szükséges marószerszámokat

A munkadarab befogó készülék ellenőrzése, beállítása és rögzítése a marógépen, mint gépsatu, osztó készülék

EÖK készülék

Gépbeállítási paraméterek meghatározása

Közvetlen és kapcsolt osztás számításával

Lefejtő fogazó eljárások: Fellow, Pfauter

A biztonságos munkavégzés előírásai

A szabadkézi vázlatkészítés, a géprajzi ábrázolás és a géprajzi szabványok használatának szabályai

A gépkönyv és a géphasználati, kezelési utasítás tartalma, felépítése

Gépipari termékkatalógus, fémipari szabványok, táblázatok, a gyártási, technológiai leírás

Szerszámgépek: marógépek, fúró-maróművek felépítése, kinematikája

Kötőgépelemek, kötések, rugók

Tengelyek, tengelykapcsolók csapágyazások

Fékek, kilincsművek, szabadonfutók

Szivattyúk, csövek, csőszelvények

Súrlódásos és kényszerkapcsolatú hajtások, bütykös és karos mechanizmusok

Szállító- és anyagmozgató gépek

Írányítástechnikai, vezérléstechnikai, szabályozástechnikai ismeretek

Metallográfiai és hőkezelési ismeretek, fémes ötvözetek, anyagfajták, anyagszabványok

Gyártástechnológiai és művelettervezési ismeretek

Marási (síkmárás, palástmárás, hosszlyukmárás, stb.) ismeretek

Gyalulási és vésési ismeretek

Forgácsoló mozgások ismerete

Hűtő- és kenőanyag ismeretek

Szerszámismeret, szerszámbe fogók és munkadarab befogók ismerete

Technológiai adatok megválasztási szempontjai

A szerelés gépeinek, készülékeinek és szerszámainak ismerete

Anyagmozgatási, teheremelési ismeretek

Szerelési, hibaelhárítási ismeretek

Hulladékkezelési, hulladékgazdálkodási ismeretek

Munkabiztonsági, villamos érintésvédelmi ismeretek

CNC programozás

88 óra

Szerszámgépek: marógépek, fúró-maróművek felépítése, kinematikája

A CNC marógép felépítése, jellemzői

Meghatározza a gépbeállítási paramétereiket

Egyszerű megmunkáló programot készít CNC marógépre

A szabadkézi vázlatkészítés, a géprajzi ábrázolás és a géprajzi szabványok használatának szabályai

A gépkönyv és a géphasználati, kezelési utasítás tartalma, felépítése

Gépipari termékkatalógus, fémipari szabványok, táblázatok, a gyártási, technológiai leírás

A minőségirányítási kézikönyv tartalma, fő fejezetei, minőségtanúsítás a gyártási folyamatokban

Technológiai adatok megválasztási szempontjai

Metallográfiai és hőkezelési ismeretek, fémes ötvözetek, anyagfajták, anyagszabványok ismerete

Marási (síkmarás, palástmarás, hosszlyukmarás, stb.) ismeretek

Szerszámismeret, szerszámbe fogók és munkadarab befogók ismerete

Irányítástechnikai, vezérléstechnikai, szabályozástechnikai ismeretek

10.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

10.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

10.4. A tantárgy értékelésének módja

10.5. A továbbhaladás feltételei

11. Marás gyakorlata tantárgy (gyakorlat)

340 óra + 60 ÖGY

A tantárgy tanításának célja

Munkadarabok forgácsolása egy-, vagy többélű forgácsoló szerszámmal, különböző felületek kialakítása. A megmunkáláshoz szükséges szerszámok, eszközök használata.

Különböző marási technológiák elsajátítása, gyakorlása.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

11.1. Témakörök és elemeik

Az eszközök használata

24 óra + 10 ÖGY

A marási eljárások technológiai adatainak beállítása a marógépen (ÖGY)

Munkadarab biztonságos megfogásához kiválasztja az eszközöket

Ellenőrzi a kiinduló munkadarab, félgyártmány méreteit

Szükség szerint éleket sorjáz

Elvégzi a gépkarbantartási feladatokat (ÖGY)

Kiválasztja a mérő- és ellenőrző eszközöket (ÖGY)

Kiválasztja és befogja a szükséges marószerszámokat (ÖGY)

Elhelyezi, beállítja és rögzíti a munkadarab befogó készüléket a marógépen, mint gépsatu, osztó készülék (ÖGY)

EÖK készülékek alkalmazása

Meghatározza a gépbeállítási paramétereket

Biztonságtechnikai előírások alkalmazásának gyakorlása (ÖGY)

A korrózió elleni védelem folyamatos fenntartása

Ellenőrző méréseket végez a megmunkált felületen, az alkatrészrajzon szereplő méretek figyelembevételével (ÖGY)

A marás gyakorlata

176 óra + 20 ÖGY

Marási műveleteket végez előírt pontossággal (ÖGY)

Körasztalos munkák végzése (ÖGY)

Ellenirányú és egyenirányú palástmarás (ÖGY)

Homloklfelületet mar (ÖGY)

Síkfelület marásának eljárásai (ÖGY)

Egyenirányú palástmarás végzése (ÖGY)

Ellenirányú palástmarás végzése (ÖGY)

Alakos felületet mar (ÖGY)

Alakmarás tárcsamarával (ÖGY)

Alakmarás szármaróval: szigetmarás, zsebmarás, kontúrmarás (ÖGY)

Lépcsős felületet csoportmaróval mar (ÖGY)

Hornyot mar (ÖGY)

Horonymarás tárcsamarával (ÖGY)

Horonymarás szármaróval (ÖGY)

Spirálhoronymarás (ÖGY)

Marás osztókészülékben (ÖGY)

Közvetlen és kapcsolt osztás számításával (ÖGY)

CNC marás technológiája

172 óra + 30 ÖGY

Előkészíti a CNC marógépet (nullpontfelvétel, felszerszámozás, szerszámbemérés, programbevitel, programbelövés) (ÖGY)

Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előre gyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, mérőeszközöket, felfogó- és befogóeszközöket, szállító- és emelő berendezéseket, személyi védőfelszereléseket (ÖGY)

Ellenőrzi a kiinduló munkadarab, félgyártmány méreteit (ÖGY)

Ellenőrzi a munkafeltételeket

Ellenőrzi a kenési, hűtési rendszert

Ellenőrzi a gépi mérőrendszert (ÖGY)

Ellenőrzi a gép védőrendszerét

Kiválasztja a mérő- és ellenőrző eszközöket (ÖGY)

Elhelyezi, beállítja és rögzíti a munkadarab befogó készüléket a marógépen, mint gépsatu, osztó készülék (ÖGY)

EÖK készülék

Meghatározza a gépbeállítási paramétereket

Különböző marási műveleteket végez előírt pontossággal (ÖGY)

Alakmarás tárcsamaróval (ÖGY)

Alakmarás szármaróval: szigetmarás, zsebmarás, kontúrmarás (ÖGY)

Lépcsős felületet csoportmaróval mar (ÖGY)

Hornymar (ÖGY)

Horonymarás tárcsamaróval (ÖGY)

Horonymarás szármaróval (ÖGY)

Spirálhoronymarás (ÖGY)

Egyszerű megmunkáló programot készít CNC marógépre

Elvégzi a gépkarbantartási feladatokat (ÖGY)

Technológiai adatok megválasztási szempontjai

11.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

11.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

11.4. A tantárgy értékelésének módja

11.5. A továbbhaladás feltételei

A

10175-12 azonosító számú

**Köszörűs feladatok
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 10175-12 azonosító számú, Készítés feladatok megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

10175-12 Készítés feladatok	Készítés elmélete			Készítés gyakorlata		
	Készítés eszközei	Készítési technológiák	CNC programozás	Eszközök használata	Készítési technológiák alkalmazása	CNC készítés
FELADATOK						
Előkészíti a munkafeladat végrehajtását, az ahhoz szükséges anyagokat, segédanyagokat, előre gyártott elemeket, gépeket, szerszámokat, befogó és felfogó eszközöket, személyi védőfelszereléseket	X	X		X	X	X
Ellenőrzi a készítőgép kenési rendszerét, mérőrendszerét és munkavédelmi berendezéseit	X	X			X	X
Ellenőrzi a hűtő-kenő rendszert	X				X	X
Kiválasztja a mérő és ellenőrző eszközöket	X	X		X		
Ellenőrzi a rajz/technológia szerinti készítési ráhagyást, befogja a munkadarabot	X			X	X	X
Kiválasztja a szükséges készítőkorongot	X			X	X	X
Korongot agyra szerel, elvégzi a korong kiegyensúlyozását, felszabályoz	X			X	X	X
Meghatározza a gépbeállítási paramétereket		X	X	X	X	X
Elvégzi a készítést az előírt pontossággal		X			X	X
Síkot készítés		X			X	X
Külső-belső palástkészítést végez		X		X	X	X
Külső-belső kúpot készítés, illeszt	X	X		X	X	X
Szerszámélezést végez	X	X		X	X	X
Fogkészítést végez	X	X		X	X	X
Csúcsnélküli készítést végez	X	X		X	X	X
Speciális munkadarab-befogó eszközöket, készülékeket használ	X	X		X	X	X
Finomfelületi megmunkálásokat végez	X	X		X	X	X
Elvégzi a gépkarbantartási feladatokat	X	X		X	X	X

SZAKMAI ISMERETEK						
Gépkészítési utasítás, gépkönyv tartalma és felépítése	X	X	X	X	X	X
Gyártási és technológiai leírás		X	X	X	X	X
Fémipari szabványok, táblázatok	X	X	X	X	X	X
Gépipari termékkatalógus, fémipari szabványok, táblázatok	X	X	X	X	X	X
Technológiai és geometriai mérések	X	X	X	X	X	X
Géprajzi jelképes ábrázolás és a szabadkézi vázlatkészítés szabályai	X	X	X	X	X	X
Mérőlapok, termékkísérő lapok, bárcák, feliratozás, stb.	X	X				
A minőségirányítási kézikönyv tartalma, fő fejezetei, minőségtanúsítás a gyártási folyamatokban	X	X				
Köszörűgépek felépítése	X	X	X	X	X	X
Palástköszörűk	X	X		X	X	X
Furatköszörűk	X	X		X	X	X
Csúcsnélküli köszörűk	X	X		X	X	X
Menetköszörűk	X	X		X	X	X
Fogköszörűk	X	X		X	X	X
Anyagfajták, anyagszabványok	X	X		X	X	X
Metallográfiai és hőkezelési ismeretek	X	X		X	X	X
Fémes ötvözetek	X	X		X	X	X
Gyártástechnológiai ismeretek	X	X		X	X	X
Köszörülési gyakorlatok	X			X	X	X
Hűtő- és kenőanyag ismeretek	X	X		X	X	X
Köszörű szemcse méret és minőség, kötőanyagok ismerete	X	X		X	X	X
Gépi forgácsoló szerszámok élszögei	X	X		X	X	X
Szerszám befogók, munkadarab befogók	X	X			X	X
Forgácsoló mozgások	X	X		X	X	X
Technológiai adatok megválasztásának szempontjai	X	X		X	X	X
Alapszintű CNC gépkészítési és programozási ismeretek			X	X		X
Anyagmozgatási, teheremelési ismeretek	X	X		X	X	X
Villamos érintésvédelmi ismeretek	X	X		X	X	X
Hulladékkezelési és hulladékgazdálkodási ismeretek	X	X		X	X	X

Munkabiztonsági és elsősegélynyújtási ismeretek	X	X		X	X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Szakmai és köznyelvi beszédkésztség, szövegértés, íráskésztség	X	X	X	X	X	X
Gépészeti rajz olvasása, értelmezése, készítése, gyártástechnológiai rajz olvasása, értelmezése	X	X	X	X	X	X
Munkavédelmi jelképek, színjelölések értelmezése, eszközök, felszerelések használata	X	X	X	X	X	X
Gépi és kézi forgácsoló, köszörülő, szerelő szerszámok, kiségek, hossz mérő, ellenőrző eszközök	X	X	X	X	X	X
Szerszám- és munkadarab befogó készülékek, forgácsolási adatok megválasztása, köszörűgépek	X	X	X	X	X	X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Felelősségtudat	X	X	X	X	X	X
Pontosság	X	X	X	X	X	X
Megbízhatóság	X	X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Együttműködési készség	X	X	X	X	X	X
MÓDSZER KOMPETENCIÁK						
Gyakorlati feladatértelmezés	X	X	X	X	X	X
Kreativitás	X	X	X	X	X	X
Módszeres munkavégzés	X	X	X	X	X	X

12. Köszörülés elmélete tantárgy (elmélet)

104 óra

A tantárgy tanításának célja

A széles körben alkalmazott köszörülési technológiák elsajátítása, a különféle köszörülési módszerek alkalmazási lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A különböző anyagminőségek, felületek megmunkálási módszereinek, a megmunkálási sorrendek elsajátítása.

A legmodernebb technológiai újdonságok alkalmazási lehetőségeinek elsajátítása.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

12.1. Témakörök és elemeik

Köszörülés eszközei

18 óra

A köszörűgépek felépítésének, részegységeinek megismerése

Hagyományos gépek kezelése

Palástköszörülés

Furatköszörülés

Síkköszörülés

Menetköszörülés

Borda és fogköszörülés

Alakos darab köszörülése palást köszörűn

Hengeres és kúpos felület köszörülése furatban

Lépcsős munkadarab köszörülése síkköszörűn

Csúcsnélküli köszörülés

Szerszám-befogók, munkadarab-befogók

Speciális munkadarab- befogó készülékek

Szerszámélezés

Gépkarbantartás feladata

Gépkezelési utasítás, gépkönyv használata

Fémipari szabványok alkalmazása

Gépipari termékkatalógusok, táblázatok, internet használata

Géprajzolás, géprajzkészítés, szabványos jelölések, szabadkézi vázlatkészítés szabályai

Mérőlapok, termékkísérő lapok, feliratozás, stb. szerepe, alkalmazása

Fémiparban használt anyagok-, anyagszabványok, szabványos jelölések ismerete

Hőkezelési és metallográfiai ismeretek, köszörülési szikrák elemzése.

A köszörűkorong szemcseméretének, minőségének, kötőanyagának, alkalmazási területének meghatározása, fontossága

Köszörülési technológiák

36 óra

A gép – köszörűkorong - munkadarab rendszer együtthatása a munkafolyamatra

Forgácsoló mozgások

A tárgyforgatás, munkadarab befogás szerepe

A csúcsfészek kialakításának szerepe és hatása

A menesztés különböző változata és hatásuk

A szegnyereg beállításának módjai és hatásuk

Csúszófelületek karbantartása, a kenésük szerepe

A köszörűkorong tárolása

A köszörűkorong befogásának és meghajtásának szerepe

A köszörűkorong minőségének megválasztása és hatása

A köszörűkorong kiegyensúlyozásának hatása a gépre és a munkadarabra

A korongszabályozás módjai és hatásuk a köszörült felületre

A hűtőfolyadék minőségének megválasztása, a szűrés és hőmérséklet hatása

A munkadarab anyagának és alakjának hatása

A megválasztott technológia hatása a méretpontosságra

A munkadarab le/befogásának módja és hatása a méretpontosságra

Anyagmozgatási és teheremelési ismeretek és hatásuk a munkadarabra

Hulladék kezelése, elhelyezésének módja

CNC programozás

50 óra

Forgácsoló mozgások

Köszörülési technológiák

Gyártástechnológiai ismeretek, megmunkálási sorrend

Szerszám- és munkadarab befogási lehetőségek

Géprajzolás, szabványos jelölések

Anyagminőségek hatása a köszörülés minőségére

CNC programozási ismeretek

CNC programozás hatása a munkadarabra

12.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

12.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

12.4. A tantárgy értékelésének módja

12.5. A továbbhaladás feltételei

13. Köszörülés gyakorlata tantárgy (gyakorlat)

360 óra + 40 ÖGY

A tantárgy tanításának célja

Az egyik legnehezebb forgácsoló technológiát elsajátítása szakember felügyelete mellett, valamint a különböző köszörülési technológiák önálló alkalmazása.

A különböző anyagminőségek, munkadarabok köszörülési lehetőségeinek, technológiájának elsajátítása.

Védőfelszerelések használatának alkalmazása.

Elsajátított közismereti, szakmai tartalmak, melyekre a tantárgy épül

13.1. Témakörök és elemeik

Eszközök használata

18 óra + 8 ÖGY

A köszörűgép felépítése, részegységei (ÖGY)

Napi karbantartás elvégzése (ÖGY)

Munka- és szerszámbefogók alkalmazása (ÖGY)

Munkadarab befogása, a köszörülési sorrend meghatározása, alkalmazása (ÖGY)

Köszörűkorong tárolása (ÖGY)

Korong kiválasztásának, agyra szerelésének, kiegyensúlyozásának gyakorlata (ÖGY)

Különböző korongszabályozás palást köszörűn (ÖGY)

Hűtőfolyadék kiválasztása, hűtés beállítása, próbaköszörülés (ÖGY)

A tárgyforgatási mód változtatásának gyakorlati alkalmazása (ÖGY)

Munkadarab méretre és felületi minőségre köszörülése (ÖGY)

Köszörülés technológiák alkalmazása

146 óra + 10 ÖGY

Alakos darab köszörülése palást köszörűn (ÖGY)

Hengeres és kúpos felület köszörülése furatban (ÖGY)

Lépcsős munkadarab köszörülése síkköszörűn (ÖGY)

Menetköszörülés külső- belső (ÖGY)

Fogaskerék köszörülése fogköszörűn (ÖGY)

Csúcsnélküli köszörülés alkalmazásának bemutatása (ÖGY)

Szerszámélezés (ÖGY)

CNC köszörülés

196 óra + 22 ÖGY

A megmunkáláshoz szükséges anyagok, segédanyagok kiválasztása (ÖGY)

Gépbeállítás, napi karbantartás (ÖGY)

A műszaki rajz értelmezése, a program betöltése, ellenőrzése (ÖGY)

A köszörűkorong kiválasztásának, befogásának, kiegyensúlyozása, szabályozása (ÖGY)

A munkadarab befogó kiválasztása, alkalmazása (ÖGY)

A munkadarab befogása (ÖGY)

Palást köszörülés (ÖGY)

Furat köszörülés (ÖGY)

Síkköszörülés (ÖGY)

Menetköszörülés (ÖGY)

Borda és fogköszörülés (ÖGY)

Alakos darab köszörülése (ÖGY)

Hengeres és kúpos felület köszörülése furatban (ÖGY)

Lépcsős munkadarab köszörülése (ÖGY)

Csúcsnélküli köszörülés (ÖGY)

13.2. A képzési helyszín jellege javasolt felszerelése

13.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazott módszerek, tanulói tevékenységformák

A tanulási nehézségekkel küzdő, tanulók fejlesztését szolgáló módszerek

13.4. A tantárgy értékelésének módja

13.5. A továbbhaladás feltételei